2021-2025

‘Samen uit de armoede’

Vervolg op het Aanvalsplan Armoede

Gemeente Nederweert

Juni 2021

Nederweert
samen groots, samen doen!

Inhoud

Inhoud 1
1. Inleiding 2
1.1 Aanleiding 2
1.2 Wat is armoede? 2
1.3 Ontwikkelingen 2
2. Wat is ons doel? 4
3. Wat gaan we doen? 4
3.1 Positieve gezondheid 4
3.2 Versterken integrale samenwerking met partners. 4
3.3 Vroegsignalering en preventie 5
3.4 Iedereen doet mee 6
3.5 Tijdelijk extra ondersteuning 6
4. Financiën 6
5. Bijlagen 7
Bijlage 1: Wat nemen we mee uit het Aanvalsplan 2018/2020 7
Bijlage 2 Cijfers Nederweert 13
Bijlage 3: Beleidskaders 14
Bijlage 4 Literatuurlijst 15

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Met het driejarige Aanvalsplan armoede hebben we de afgelopen jaren een stevige basis gelegd van waaruit we verder aan de slag kunnen. Het Aanvalsplan en bijbehorend eenmalig budget zijn geëvalueerd. (zie raadsinformatiebrief van 24 november 2020). Voorliggend beleidsplan gaat daarop voort en kijkt vervolgens nog breder naar het vraagstuk armoede.

De gemeente Nederweert heeft de aanpak van armoede hoog op de agenda staan. Om die reden is in 2018 gestart met een Aanvalsplan. In 2019 heeft de gemeenteraad met het 'Regionale beleidsplan Sociaal Domein' de armoede- en schuldenproblematiek eveneens tot majeur thema bestempeld.

1.2 Wat is armoede?

Armoede
Er is sprake van armoede als het jaarinkomen van iemand onder de armoedegrens blijft. Er is sprake van langdurige armoede als iemand 3 jaar of langer van een inkomen rond de armoedegrens moet rondkomen. Voor een alleenstaande ligt de armoedegrens op € 1.090 euro netto per maand, voor een gezin met twee minderjarige kinderen is dat € 2.080 euro netto voor het hele gezin.

Uit de meest recente cijfers (CBS, 2019) blijkt 6,2 procent van de totale bevolking in armoede te leven. In Nederweert was in 2017 (meest recente CBS cijfers) het armoedecijfer 3,8% van de totale bevolking. In onze gemeente leefde op dat moment 3% van de kinderen in een uitkeringsgezin ten opzichte van 6% landelijk (CBS 2019).

Als gemeente zijn en voelen we ons verantwoordelijk om onze inwoners die in armoede en schulden leven of daarin terecht dreigen te komen, te ondersteunen om weer zelfstandig te kunnen participeren in de maatschappij. Het feit dat de cijfers in Nederweert lager zijn dan landelijk doet daar niets aan af.

1.3 Ontwikkelingen

Corona
De coronapandemie heeft grote sociale en maatschappelijke gevolgen, die voor verschillende groepen anders uitpakken. Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP, 2021) deed onderzoek naar veranderingen sinds de uitbraak van corona voor zowel burgers als maatschappij. Daaruit bleek dat de steunmaatregelen van de overheid de groei van de werkloosheid remmen, maar werknemers met een tijdelijk of flexibel contract hiervan minder profiteren dan werknemers met een vast contract. Een deel van de zelfstandigen is of komt wellicht in de financiële problemen. Anderzijds zien we alweer tekorten op de arbeidsmarkt ontstaan (horeca, zorg). We zullen ontwikkelingen, onder andere met gemeenten en partijen in de regionale arbeidsmarkt Midden-Limburg, goed blijven volgen en inspelen op kansen die ontstaan op de arbeidsmarkt en in de maatschappij.

Mensen die laaggeletterd zijn en mensen met een licht verstandelijke beperking hebben relatief vaker te maken met financiële problematiek. Het SCP verwacht dat er de komende tijd door corona een aantal nieuwe groepen problemen gaat krijgen. Bijvoorbeeld mensen met een flexibel arbeidscontract en zelfstandige ondernemers zonder personeel (ZZP). We hebben in Nederweert een lager gemiddeld aantal werklozen (2,4% ten opzichte van 3,4% landelijk, (CBS, 2019) en aanzienlijk minder bijstandsuitkeringen dan landelijk (bijlage 2). Maar we hebben in Nederweert een opvallend hoog percentage (agrarische) ondernemers vergeleken met landelijk gemiddeld 20% ten opzichte van 11,5%. Ook is het aantal ZZP'ers met een laag inkomen hoger dan landelijk gemiddeld. En het aantal ZZP'ers met grote schulden is ook hoger dan landelijk gemiddeld 1,9% ten opzichte van 1,6%. In het uitvoeringsplan schuldhulpverlening heeft deze groep dan ook bijzonder de aandacht.

Armoede en gezondheid

Onderzoeken laten zien dat de situatie van mensen die in armoede leven in veel opzichten afwijkt van mensen die geen financiële zorgen hebben. Volwassenen met geldzorgen, schulden of armoede hebben vaak te maken met chronische stress en een ongezonde leefstijl en daardoor ook vaker met chronische ziekten. Ook psychosociale problemen of opvoedproblemen kunnen een gevolg zijn van het langdurig leven met geldzorgen. Soms zijn psychische en sociale problemen (bijvoorbeeld laaggeletterdheid) juist oorzaak van het terecht komen in schulden en armoede. Armoede brengt schaamtegevoelens met zich mee. Veel mensen vragen te laat om hulp en zijn al jaren bezig om de schijn op te houden voor de buitenwereld.

> Het uitgangspunt is dat de chronische stress die het hebben van sociale en financiële problemen vaak geeft bij mensen zo doorwerkt dat het hun gedrag op alle leefgebieden ondermijnt. 'Dingen die je eerder wel kon, kun je niet meer onder invloed van stress', zegt Nadja Jungmann (Lector Hogeschool Utrecht). 'Dat is niet een kwestie van niet willen of niet kunnen, maar van niet lukken.'

Samenhang in beleid

Duidelijk is: armoede is niet alleen een financieel probleem. Armoede is vooral: vaak niet kunnen meedoen in de samenleving. Ons uitgangspunt in gemeentelijk beleid is: 'Iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen vermogen'. Ons beleid op laaggeletterdheid, eenzaamheid en schulden (overzicht in bijlage 3) heeft tot doel om het meedoen van mensen te stimuleren. Uitgangspunt is dat iedereen toegevoegde heeft en dat meedoen waardering en zelfvertrouwen geeft. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat niet iedereen voortdurend kan meedoen. Er zullen altijd mensen zijn die voor kortere of langere tijd ondersteuning nodig hebben, emotioneel, sociaal en/of financieel.

2. Wat is ons doel?

Samen met inwoners en partners in het sociaal domein werken we aan een toereikende en stabiele financiële situatie. We bieden mensen kansen om mee te doen, zodat ze zich (positief) gezond blijven of gaan voelen.

In onze dienstverlening staan we naast de cliënt (mentoring/coaching). We stellen de cliënt centraal en nemen stress-factoren weg. We stellen de vraag: 'Wat heb je nodig om je (sociaal, emotioneel en financieel) gezond te voelen?'. De persoonlijke situatie en de mate van zelfredzaamheid zijn daarbij van cruciaal belang. Dit betekent dat we investeren in het contact, het ontzorgen van mensen zo lang het nodig is, waarna ze zoveel mogelijk zelfstandig verder kunnen. Kortom: we doen het samen!

3. Wat gaan we doen?

We bouwen verder op wat al in het Aanvalsplan ontwikkeld is (zie bijlage 1). In dit hoofdstuk beschrijven we onze aanvullende beleidsvoornemens.

3.1 Positieve gezondheid

Armoede en financiële problemen hebben invloed op gezondheid van mensen. Stress maakt dat mensen soms onverstandige keuzes (kunnen) maken en het niet meer lukt om de juiste stappen te zetten. We vinden het belangrijk dat we ons bewust zijn van de relatie tussen armoede en gezondheid. Daarom zullen we werken met de stress-sensitieve aanpak. We gaan dit in de komende periode implementeren in hulp- en dienstverlening en zoeken daarin ook onze partners op. In onze dienstverlening op het terrein van armoede geven we waar nodig ook aandacht aan andere thema's, zoals eenzaamheid, laaggeletterdheid en participatie. Dit betekent dat we in onze gesprekken met inwoners de werkwijze van positieve gezondheid centraal stellen.

> Stress-sensitief werken is niet een methode, het is een set van inzichten over effectief coachen bij stress, bruikbare instrumenten, activerende brieven en inrichting die samen voor mensen die in chronische stress leven een context creëren met een grotere kans op succes.

3.2 Versterken integrale samenwerking met partners.

Het voorgestelde beleid is de afgelopen jaren tot stand gekomen in samenspraak met inwoners en samenwerkingspartners. Dit past bij de visie van de gemeente Nederweert. Bij het opstellen van beleid en de uitvoering daarvan zoeken we voortdurend de samenwerking en afstemming met onze inwoners en partners in het sociaal domein, zoals het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden Limburg, Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin, Schuldhulpverlening, Punt Welzijn, het onderwijs, de huisartsen en stichting Leergeld. Daarnaast zoeken we de samenwerking met ondernemers en het bedrijfsleven op. Enerzijds vanwege de mogelijkheden tot stage en/of werk, anderzijds vanuit hun rol als goede werkgever voor hun werknemers.

Beleidsacties:

- In de Voorzieningenwijzer zijn alle regelingen opgenomen. De vervolgstap is het zoveel mogelijk bundelen en koppelen van de toegang van regelingen. We gaan het het organisatorisch zo regelen dat mensen niet langs meerdere loketten moeten. We zullen bovendien de regelingen vereenvoudigen wat betreft taalgebruik en vorm.
- De Voorzieningenwijzer wordt ingebouwd in de werkprocessen van onze gemeente en van externe partners.
- In de samenwerking met het onderwijs worden afspraken gemaakt over het signaleren en melden van armoede bij kinderen.
- Met huisartsen starten we de Pilot Geldzorgen in de spreekkamer met de bedoeling om geldzorgen in de spreekkamer bespreekbaar te maken. Net als bij het onderwijs geldt dat er vervolgens korte lijnen zijn naar geschikte ondersteuning.

3.3 Vroegsignalering en preventie

Hoe eerder betalingsproblemen of dreigende armoede gesignaleerd worden, hoe beter. Vroegsignalering en voorkomen van schulden is uitgangspunt in onze initiatieven. De samenwerking met partners zoals zorgverzekeraars, woningcorporaties en anderen is hierin cruciaal.. Het is bekend dat mensen in een kwetsbare positie (laaggeletterd, eenzaam, verstandelijke beperking) en ZZP-ers grotere kans hebben op schulden. Deze groepen hebben onze extra aandacht.

Beleidsacties:

- Uitvoeren, monitoren en eventueel bijstellen van aanpak vroegsignalering schulden en schuldhulpverlening !![verwijzing naar bron plan van aanpak schuldhulpverlening]!!.
- Uitbreiding van dienstverlening aan ZZP'ers en (agrarische) ondernemers. Hiervoor is een overeenkomst gesloten met het Instituut voor Midden en Kleindbedrijf (IMK). Mensen krijgen daar uitgebreid financieel (bedrijfs)advies en eventuele mogelijkheden tot omscholing.
- De gemeentelijke regisseurs leefbaarheid en onze adviseurs en aandachtsfunctionarissen Wmo en Participatie hebben in hun gesprekken met inwoners ook aandacht voor mogelijke financiële problemen. De betreffende medewerkers bieden ondersteuning in het versterken van de sociale infrastructuur in buurten, zodat onderlinge verbinding en steun ontstaat.
- Communicatie in begrijpelijke taal is belangrijk om mensen te bereiken. Dit geldt voor algemene informatie over schulden en armoede, regelingen en de aanvraag ervan, op papier en online. Daarnaast zetten we in op het vergroten van de bekendheid van sociaal raadslieden en de Voorzieningenwijzer.
- Met een gerichte 'storytell' campagne 'Iedereen telt mee' besteden we extra aandacht aan de verhalen van mensen over armoede en schulden. Dit met de bedoeling dat inwoners zich eerder gaan melden in geval van financiële problemen.

3.4 Iedereen doet mee

Meedoen in de maatschappij geeft voldoening en eigenwaarde. Een zinvolle dagbesteding (in welke omvang of vorm dan ook) vergroot het sociale netwerk. Meedoen kan op veel verschillende manieren: meedoen aan een open inloop of activiteiten in je buurt, dagbesteding, opleiding, vrijwilligerswerk en/of (deels) betaald werk. Iedereen heeft toegevoegde waarde en moet mee kunnen doen naar eigen vermogen. Dit uitgangspunt betekent dat we inzetten op participatie in brede betekenis.

Beleidsacties:

- De verordening Meedoenregeling wordt aangepast, zodat ook de mensen die door corona of andere oorzaken acuut in de problemen zijn gekomen ondersteund worden om weer uit de financiële problemen te komen.
- We ondersteunen mensen in meedoen, het vinden van een zinvolle daginvulling, naar eigen vermogen. Ook in de begeleidingstrajecten van Werk.kom naar sociaal werk tot werk zonder ondersteuning wordt er gewerkt volgens de uitgangspunten van positieve gezondheid en stress-sensitief werken.

3.5 Tijdelijk extra ondersteuning

We kennen al veel regelingen om mensen in armoede te ondersteunen. Het uitgangspunt van deze regelingen is dat ze tijdelijk zijn. Ze zijn bedoeld als steuntje in de rug (voor korte of langere tijd) zodat mensen hun leven weer op orde kunnen krijgen.
Ook al weten we dat er mensen zijn die ondersteuning voor langere tijd nodig hebben desalniettemin spannen we ons, met in vorige paragrafen genoemde beleidsacties, in voor een verkleining van de doelgroep. Zo mogelijk realiseren we daardoor op termijn een besparing op de kosten van de diverse regelingen.

4. Financiën

Om de basis die we de afgelopen jaren hebben gebouwd te behouden en door te ontwikkelen, is in de kadernota 2022 structureel € 50.000 aanvullend opgenomen voor het armoedebeleid. Daarnaast worden enkele interventies gefinancierd uit aanpalende beschikbare budgetten zoals participatie, schuldhulpverlening en arbeidsmarktbeleid.
De pilot ‘geldzorgen in de spreekkamer’ wordt gefinancierd door het ministerie van SZW en ondersteund door de Hogeschool Utrecht.

5. Bijlagen

Bijlage 1: Wat nemen we mee uit het Aanvalsplan 2018/2020

Vroegsignalering en voorkomen van armoede	
• Convenant vroegsignalering Huurschulden	
Opgepakt	✓ april 2018 convenant bekrachtigd ✓ per 01-01-2021 landelijk convenant met energieleveranciers, zorgverzekeraars enz. ✓ Systeem ingericht (RIS)
Resultaat	20 casussen behandeld, slechts 3 naar deurwaarder
Meenemen	✓ Is wettelijke taak sinds 01-01-2021 ✓ Het convenant wordt voortgezet. ✓ We breiden het aantal convenant partners uit. ✓ We breiden vroegsignalering verder uit. ✓ We leggen in het vroegsignaleringsproces een link met de VoorzieningenWijzer.
• Aandacht regisseurs leefbaarheid	
Opgepakt	✓ Sinds 01-03-2018 gericht met het onderwerp armoede aan de slag. ✓ Netwerk blijft actief ✓ Signalerende functie ✓ Verschillende initiatieven tot stand gekomen (o.a adoptiefietsenproject, sinterklaasviering voor minima, geef een jas en verwarm een hart.)
Meenemen	Ja, laagdrempelig aanspreekpunt en signaalfunctie in de verschillende kernen blijft van belang om signalen rondom armoede op te pakken en het netwerk rondom armoedebestrijding te activeren.
• Communicatie	
Opgepakt	✓ De nieuwsbrief Samenlevend Nederweert wordt 4 keer per jaar gemaakt sinds mei 2018 en gestuurd aan de doelgroep van het Aanvalsplan. ✓ In de Week van het Geld 2019 is de Geldkrant, een uitgave van het Nibud in samenwerking met de gemeente Nederweert, uitgebracht. ✓ Sociale mediakanalen zoals Facebook worden ingezet om te informeren over regelingen, succesverhalen te delen en maatschappelijke initiatieven onder de aandacht te brengen die bijdragen aan het verlagen van de drempel.
Meenemen	Communicatie is geen doel op zich maar een belangrijk preventief middel om de doelgroep te bereiken, drempels te verlagen en taboe te doorbreken. ✓ Voortzetten van de nieuwsbrief Samenlevend Nederweert.

	✓ Inzet social media voortzetten
• Aandacht voor werkenden en zelfstandigen	
Opgepakt	✓ Samenwerking tussen de regisseur buitengebied en het sociaal domein bij gevallen waar zorgen zijn ontstaan. ✓ contacten met de Boeren van Nederweert aangehaald ✓ ondersteuningsteam met provincie dat potentieel stoppende agrariërs ondersteunt om deze stoppende ondernemers een toekomst perspectief te bieden. ✓ Weerterland financieel gezond is opgericht en heeft als doel om werkgevers bewust te maken van signalen die kunnen wijzen op armoede onder hun werknemers. ✓ In het voorjaar van 2020 is de gemeente Nederweert aangesloten bij 155 Help een Bedrijf ✓ 2e helft 2020 in arbeidsmarkt-regio verband, een regionale post-corona aanpak en Doe Agenda opgesteld waarin concrete acties worden benoemd die gaan over de aanpak van schulden en armoede.
Meenemen	Nederweert heeft een opvallend hoog aantal ondernemers en ZZP'ers. Ook met een laag inkomen en schulden. Dit maakt aandacht voor deze groep belangrijk. ✓ We zetten voort wat we tijdens het Aanvalsplan hebben ingezet en proberen dat te verstevigen.

Versterken zelfredzaamheid en participatie	
• Meedoenregeling en meedoenpas	
Opgepakt	De meedoenregeling en meedoenpas is er sinds januari 2019 voor alle volwassen inwoners van Nederweert met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.
Resultaat	2019: 140 / 66 ook van de meedoenpas 2020: 110 / 53 ook van de meedoenpas
Meenemen	De meedoenregeling draagt bij aan het verlagen van de drempel om mee te kunnen doen. ✓ De meedoen-regeling en meedoenpas zetten we voort. ✓ We zetten in op bekendheid en gebruik van de meedoenregeling.
• Samenwerking Voedselbank	
Opgepakt	✓ De samenwerking met Stichting Voedselbank Weert is geïntensiveerd. ✓ Eind 2018 is de Voedselbank gestart met een uitgiftepunt in Nederweert
Resultaat	15 gezinnen
Meenemen naar periode 2021/2024	✓ We zetten de steun aan de voedselbank voort, de waarderingssubsidie is per 2020 structureel verhoogd. ✓ Voortzetten uitdeelpunt Nederweert
• Met een ontbijt naar school	
Opgepakt	✓ In oktober 2018 is het jeugdontbijt in Nederweert gestart. ✓ Begin 2021 is de werkwijze van het jeugdontbijt aangepast.

	Het is een dure voorziening. We kunnen meer maatwerk inzetten en de gezinnen bereiken voor wie het bedoeld is.
Resultaat	20 gezinnen
Meenemen	We zetten het jeugdontbijt voort voor de gezinnen waar het niet lukt om voor de kinderen elke dag een ontbijt te verzorgen.
• Een goede zorgverzekering voor minima	
Opgepakt	✓ De gemeente biedt een collectieve zorgverzekering aan. ✓ Beleid bijzondere bijstand voor aanvullende verzekering ✓ Inzet poliswijzer ✓ Spreekuren Sociaal Raadsliedenwerk bij vragen over de poliswijzer.
Resultaat	Poliswijzer 2019: 517 bezoekers / 51 mensen overgestapt Poliswijzer 2020/2021: 231 bezoekers / 46 mensen overgestapt
Meenemen	✓ Voortzetten collectieve verzekering ✓ Voortzetten poliswijzer en inzet voorzieningenwijzer ✓ Voortzetten beleid bijzondere bijstand voor aanvullende verzekering

Creëren van gelijke kansen voor kinderen	
• Verbinding onderwijs	
Opgepakt	✓ De samenwerking tussen de scholen en het CJG is goed, lijnen zijn kort. Als gemeente investeren we in goede onderlinge communicatie en brengen partners waar nodig bij elkaar. ✓ Ondersteuning scholen tijdens de coronacrisis ✓ In 2019 is een samenwerking ontstaan tussen de sociale raadslieden en basisschool De Bongerd. Er is een spreekuur bij de basisschool. ✓ Vanuit het regionaal arbeidsmarktbeleid inzet op het voorkomen van jeugdwerkeloosheid. Door de pandemie hebben we ook een aantal dingen niet kunnen doen. Bijvoorbeeld plannen voor een kinderconferentie zijn uitgesteld.
Meenemen	✓ Blijven investeren in goede onderlinge communicatie tussen partners, onderwijs, CJG en gemeente en waar nodig bij elkaar brengen ✓ Voortzetten samenwerking Sociaal raadsliedenwerk en basisschool de Bongerd.
• Kledingdagen	
Opgepakt	✓ Sinds het najaar van 2018 organiseren we samen met de gemeente Weert de ‘kledingdagen’. ✓ Nederweerter ondernemers en vrijwilligers zetten zich in voor dit initiatief.
Resultaat	okt 2018: 139 kinderen april 2019: 140 kinderen okt: 2019 146 kinderen april 2020 Nvt okt 2020: 125 kinderen

Meenemen	We willen met de kledingdagen de komende jaren doorgaan. Het Rijk stelt jaarlijks geld beschikbaar om armoede onder kinderen aan te pakken en te verzachten in de vorm van de Klijnsma-gelden. O.a. de kledingdagen worden daarvan betaald.
• Zomerpakket	
Opgepakt	De gemeente Nederweert heeft in samenwerking met Weert in de zomer van 2020 een zomerpakket aangeboden. Het is een op maat afgestemd pakket met vrijkaartjes en leuke ideeën voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen.
Resultaat	134 deelnemers / 30 gezinnen
Meenemen	✓ De bundeling binnen het Kindpakket zetten we voort. ✓ We blijven in gesprek over wat de gemeente graag wil aanbieden, en wat de Stichting Leergeld en de fondsen kunnen leveren. ✓ Communicatie over het kindpakket. ✓ Zomerpakket continueren
• Kindpakket	
Opgepakt	✓ Alle regelingen voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen in de gemeente Nederweert zijn gebundeld in het kindpakket zoals bijvoorbeeld de kledingdagen, het zomerpakket, Stichting Leergeld Weert e.o. en het Jeugdfonds Sport Limburg. ✓ Meer overzicht en communicatie via de geldkrant en de voorzieningenwijzer. ✓ In 2019 een uitvoeringsovereen-komst getekend met stichting Leergeld, Jeugdfonds Sporten Jeugdfonds Cultuur. ✓ De inkomensgrens is omhoog gegaan naar 130% van de bijstandsnorm. ✓ De leeftijd ging omhoog naar t/m 18 (i.p.v. tot 18). ✓ Voor Nederweert is zwemles een basisvoorziening geworden. We stellen kinderen in staat om naast het diplomazwemmen nog een 2e sport te beoefenen (talentontwikkeling).
Meenemen	✓ De bundeling binnen het Kindpakket zetten we voort. ✓ We blijven in gesprek over wat de gemeente graag wil aanbieden, en wat de Stichting Leergeld en de fondsen kunnen leveren. ✓ Communicatie over het kindpakket.
• Talentontwikkeling	
Opgepakt	✓ Het Nationaal Fonds Kinderhulp kan maatwerk bieden en een hogere bijdrage doen wanneer de maximale bijdragen van het Jeugdfonds Sport of het Jeugdfonds Cultuur niet toereikend zijn. Daarvoor wordt ook besproken wat bijvoorbeeld een sportvereniging kan betekenen. Voor deze fondsen bemiddelt de Leergeld Weert e.o. in de ondersteuningsmogelijkheden. ✓ We zetten in op ondersteuning van de jeugd-, sport- en cultuurverenigingen in Nederweert zodat de jeugd hier

	terecht kan.
Meenemen	✓ Voortzetten van de samenwerking ✓ Voortzetten ondersteuning verenigingen.

Schuldenproblematiek voorkomen en bestrijden	
• Sociaal Raadsliedenwerk	
Opgepakt	✓ In samenwerking met Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg is in nov 2018 het Sociaal Raadsliedenwerk gestart in Nederweert. Wekelijks meerdere spreekuren voor mensen die vragen hebben over financiën, huisvesting en andere problemen. De hulp is gratis. ✓ Belangrijke rol in het kader van vroegsignalering en ze zijn de toegang voor mensen die niet naar gemeente gaan. ✓ Inzet bij projecten zoals de VoorzieningenWijzer en Poliswijzer en jeugdontbijt. ✓ Samenwerking basisschool de Bongerd ✓ jan 2020 in samenwerking met de bibliotheek de informatieavond 'Laat ik geld liggen'. ✓ Afspraken met Vluchtelingenwerk rondom de overdracht van statushouders naar de sociale raadslieden. ✓ samenwerking met LINK (Leer Iedereen Nederweert Kennen)
Resultaat	2019: 335 hulpvragen opgepakt 2020: 260 hulpvragen opgepakt Meeste vragen gaan over financiën.
Meenemen	Vast en onmisbaar onderdeel van ondersteuning van minima. We willen deze inzet structureel beschikbaar maken voor de inwoners van Nederweert. De inzet zetten we voort.
• De Voorzieningen-Wijzer	
Opgepakt	In juli 2020 zijn de sociale raadslieden gestart met het gebruik van de VoorzieningenWijzer. Deze geeft advies over gebruik van (lokale) minimaregelingen, recht op toeslagen en het doen van aangifte inkomstenbelasting. Er wordt gekeken naar een passende zorgverzekering en energieleverancier. De sociale raadslieden gaan eventueel op huisbezoek en bepalen samen met de inwoner waar zijn behoefte ligt.
Meenemen	De VoorzieningenWijzer is een belangrijk hulpmiddel als het gaat om vindbaarheid van initiatieven en regelingen. We houden deze applicatie tenminste tot medio 2024.
• Thuisadministratie	
Opgepakt	Thuisadministratie Weerterland van start. Vrijwilligers uit Nederweert en Weert helpen mensen bij het in orde brengen van hun administratie met ondersteuning van Punt Welzijn die project coördinatie doen.
Resultaat	2020: 7 trajecten (ondanks corona)
Meenemen	We blijven samenwerken met Thuisadministratie Weerterland.
• Positieve Gezondheid	

Opgepakt	Samen partners op het gebied van armoedebestrijding (AMW-ML, Werk.kom) en de gemeente Weert een eerste verkenning gedaan naar stress-sensitieve benadering.
Meenemen	We nemen kennis en ervaring van de afgelopen jaren mee

Bijlage 2 Cijfers Nederweert

Personen met bijstandsuitkeringen

Nederweert, per 1000 inwoners van 18 jaar en ouder

Periode	Nederweert	Nederland
2015	13,2	39,9
2016	14,6	41,3
2017	13,7	41,9
2018	13,5	40,1
2019	12,1	38,2
2020	19,1	46

Bron: CBS 2020

Zzp-ers

% t.o.v. het aantal banen

Nederweert	Nederland
20	11,5

Bron: CBS 2019

Zzp-ers met laag inkomen

% inkomen tot €15.000

Nederweert	Nederland
10,8	8,6

Bron: CBS 2018

Zelfstandig ondernemers met grote schuld

Nederweert	Nederland
1,9%	1,6%

Bron: CBS 2019

Bijlage 3: Beleidskaders

- Coalitieakkoord Nederweert; Samen, Duurzaam, Verbinden 2018-2022
- Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein Weert, Leudal & Nederweert 2020-2023
- Regionaal Uitvoeringsplan Sociaal Domein 2020-2021
- Iedereen doet mee! Aanvalsplan Armoede Nederweert 2018-2020 + evaluatie
- Regionaal Actieplan Perspectief op Werk Midden-Limburg 2019-2021 (‘Doe-agenda’)
- Beleidsplan Schuldhulpverlening Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal & Nederweert 2021-2025
- Koersdocument preventie Leudal, Nederweert, Weert
- Lokaal sport en preventieakkoord
- Project Samen aan de Slag
- Plan van aanpak Post corona Midden-Limburg 'Met veerkracht uit de crisis'.
- Plan van aanpak eenzaamheid “Nederweert, wij zijn er voor elkaar! 2020 – 2024”
- Uitvoeringsplan laaggeletterdheid Gemeente Nederweert

Bijlage 4 Literatuurlijst

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2019). *Welvaart in Nederland 2019*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2018). *Armoede en sociale uitsluiting 2018*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Mullainathan, S., & Shafir, E. (2013). *Schaarste, Hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen*. Maven Publishing.

Sociaal Cultureel Planbureau. (2018, november). *Armoede in kaart 2018*. Opgeroepen op september 2019, van digitaal.scp.nl: https://digitaal.scp.nl/armoedeinkaart2018/wat-is-armoede/

Sociaal Cultureel Planbureau (2021). *Dossier maatschappelijke effecten corona.* https://www.scp.nl/onderwerpen/corona/dossier-maatschappelijke-effecten-corona

Stimulansz. (2019). Armoedebeleid in uw gemeente. Opgeroepen op september 2019, van www.stimulansz.nl: https://www.stimulansz.nl/armoedebeleid-in-uw-gemeente/

Tiemeijer, W. (2016). *Eigen Schuld? Een gedragswetenschappelijk perspectief op probelmatische schulden*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

VNG en Divosa. (2018, januari). *Voorkomen en aanpakken van problematische schulden*. Opgeroepen op september 2019, van www.vng.nl: https://vng.nl/files/vng/publicaties/2018/20170212_position_paper_schulden_vng_divosa_rondetafelgesprek_12_februari.pdf

WRR. (2017). *Weten is nog geen doen*. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Inspiratie- en werkboek Armoede Schulden en gezondheid/ Werken aan preventie, Pharos, Platform 31

Handreiking Armoede en Schulden, Movisie